

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de către Ștefan Pisica,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 132, împotriva lui Ștefan Pisica cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată, cererea depusă de Ștefan Pisica cu privire la repunerea în termenul de atac a cererii de apel și s-a restituit apelul declarat de Ștefan Pisica, împotriva hotărârii din 09 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen,

(Dosarul nr. 2r-513/24

Nr. PIGD 2-20048405-01-2r-22102024)

Restituirea nejustificată a cererii de apel în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă. Instanța de apel în mod neîntemeiat a dispus refuzarea cererii de repunere în termen.

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (P. Harmaniuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Ru. Pulbere, D. Dulghieru, A. Cașcaval)

26 februarie 2025

Examinând, în lipsa părților recursul declarat de Ștefan Pisica,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc, *judcători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 15 decembrie 2022, SA „Termoelectrica” s-a adresat în procedura cererilor cu valoare redusă, cu acțiune oblică, în interesele ACC nr. 132 împotriva lui Ștefan Pisica, solicitând încasarea datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 19 025,44 de lei, acumulată în perioada august 2020 - octombrie 2022, și a cheltuielilor de judecată.

POZITIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin hotărârea din 09 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea oblică înaintată de SA „Termoelectrica”, s-a admis integral. S-a încasat de la Ștefan Pisica în beneficiul ACC nr. 132, suma de 19 025,44 de lei, cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice, acumulată în perioada august 2020 - octombrie 2022. S-a încasat de la Ștefan Pisica în beneficiul SA „Termoelectrica”, suma de 570,76 de lei cu titlu de taxă de stat.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

3. La 23 august 2023, Ștefan Pisica a declarat apel împotriva hotărârii din 09 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acesteia, casarea actului judecătoresc atacat cu apel, cu soluționarea prin decizie a cauzei, cu emiterea unei încheieri prin care procesul civil să fie încetat.

POZITIA INSTANȚEI DE APEL

4. Prin încheierea din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Ștefan Pisica cu privire la repunerea în termenul de atac a cererii de apel și s-a restituit apelul declarat de Ștefan Pisica, împotriva hotărârii din 09 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

5. La 19 noiembrie 2024, Ștefan Pisica a declarat recurs împotriva încheierii din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu restituirea spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată sau soluționarea prin decizie problema repunerii în termenul de declarare a apelului.

5.1. În susținerea recursului recurentul a invocat că la data de 07 ianuarie 2023, a recepționat încheierea instanței de fond, prin care a fost informat

despre examinarea prezentei cauze, și că aceasta va fi examinat în lipsa părților, la data de 02 iunie 2023. Mai mult ca atât, deși hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la 09 iunie 2023, copia de pe acesta i-a fost expediată pentru cunoștință abia la 04 septembrie 2023, adică după expirarea termenului de atac în ordine de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

6. Art. 425 din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

7. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

8. Art. 427 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

9. Art. 276³ din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. În prezenta cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.”

10. Art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”

11. Art. 110 din Codul de procedură civilă,

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

12. Art. 113 din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

13. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, statuează că,

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.”

14. Art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă,

„Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

15. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

16. Art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a emis încheierea contestată la 08 octombrie 2024, iar prin intermediul poștei electronice, la 06 noiembrie 2024, ora 16:07, a fost expediată pentru cunoștință apelantului Ștefan Pisica, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.66).

18. Prin urmare, recursul declarat la 19 noiembrie 2024, de către Ștefan Pisica, împotriva încheierii din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, este în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

19. Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral încheierea din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza spre rejudecare, din considerentele ce succed.

20. Din actele și lucrările dosarului s-a constatat cu certitudine că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

21. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă faptul că în prezenta cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților. Or, prin încheierea din 19 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.16), a fost acceptată spre examinare cererea de chemare în judecată nominalizată în procedura cererilor cu valoare redusă și s-au informat participanții că soluționarea prezentei cereri de chemare în

judecată va avea loc fără prezența părților la proces la 02 iunie 2023, iar hotărârea judecătorească adoptată va fi publicată pe pagina web a instanței judecătorești și va fi comunicată participanților la proces (f.d. 16).

22. La fel, din materialele și lucrările dosarului rezultă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 09 iunie 2023 (f.d. 28), iar potrivit scrisorii de expediere a actului judecătorec fără dată, nr. dosar 2-22185305-12-2-16122022, rezultă că copia de pe dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost expedită pentru cunoștință participanților la proces prin intermediul poștei terestre (f.d.29), și recepționată de Ștefan Pisica la 05 septembrie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 32).

23. La capitolul dat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că atât în cererea de apel și în cererea de repunere în termenul procedural omis de declarare a apelului, cât și în cererea de recurs Ștefan Pisica a invocat că, copia dispozitivului hotărârii din 09 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, i-a fost expedit de către instanță de fond pentru cunoștință la 04 septembrie 2023 și recepționată de acesta la 05 septembrie 2023, adică după expirarea termenului de declarare a apelului

24. Totodată, potrivit informației publicate pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul „Servicii on-line, Track&Trace”, corespondența expedită de Judecătoria Chișinău, sediul Centru din data de 04 septembrie 2023 destinată a i-a fost livrată lui Ștefan Pisica (f.d.98).

25. Astfel, verificând informația publică plasate pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei” la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track & Trace)”, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că trimiterea poștală DS8005153087AS (f.d. 32), expedită de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în adresa destinatarului Ștefan Pisica, în care se conținea copia dispozitivului hotărârii din 09 iunie 2023, a sosit la oficiul de livrare la 05 septembrie 2023 și livrată destinatarului la 05 septembrie 2023 (<https://posta.md/ro/track-trace/mailing/DS8005153087AS>).

26. Așadar, la caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție analizând conținutul încheierii din 08 octombrie 2024, conchide că, la examinarea cererii depuse de Ștefan Pisica cu privire la repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului, Curtea de Apel Chișinău nu a dat apreciere argumentelor apelantului precum că, de facto, copia dispozitivului hotărârii din 09 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, i-a fost expedită pentru cunoștință după expirarea termenului de atac.

27. De asemenea, instanța de apel a ignorat probele prezentate de către apelant în susținerea cererii de repunere în termen și nu a făcut o analiză a multiaspectuală a acestora prin prisma argumentelor invocate, precum că dispozitivul hotărârii a fost expedit pentru cunoștință în a 87-a zi de la emitere, iar apelantul a primit-o în a 88-a zi.

28. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel nu a dat apreciere circumstanțelor și temeiurilor invocate de către apelant în cererea de repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului, iar drept consecință nu a oferit o argumentare suficient de convingătoare din perspectiva respingerii acestei cereri.

29. Or, art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă determină în mod expres obligația instanței de a comunica participanților la proces hotărârea judecătorească, iar lipsa la materialele cauzei a probelor care confirmă recepționarea actului judecătoresc expedit, nu poate fi imputată părții în proces. Mai mult ca atât, chiar din dispozitivul încheierii din 19 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, rezultă cert că, însăși instanța de judecată a indicat că hotărârea judecătorească se va adopta la 02 iunie 2023 și va fi comunica participanților la proces (f. d. 16), însă, la acea dată hotărârea nu a fost emisă.

30. Mai mult, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând Portalul Național al Instanțelor Judecătorești la compartimentul „hotărârile instanței”, a stabilit că dispozitivul hotărârii primei instanțe din 09 iunie 2023, a fost publicat la 17 iulie 2023.

31. În acest sens, Completul de judecată reamintește că articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (cauza Perez v. Franța [MC], nr. 47287 / 99, § 80, CEDO 2004-I, cauza Loupas v. Grecia, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019, și cauza Capacchione v. Republica Moldova, 30 noiembrie 2021, § 19).

32. Astfel fiind, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept prematură soluția Curții de Apel Chișinău de respingere a cererii depuse de Ștefan Pisica cu privire la repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului și, prin urmare, de restituire a cererii de apel depusă de Ștefan Pisica, împotriva hotărârii din 09 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal.

33. La acest capitol, Completul de judecată remarcă și faptul că participarea adecvată a justițiabilului la procedură impune ca instanța să îi comunice din oficiu documentele din dosar aflate la dispoziția judecătorului. Este puțin important faptul că justițiabilul nu s-a plâns de nedeazăuirea documentelor din dosar sau că a luat inițiativa de a avea acces la acestea (cauza Kerojärvi v. Finlanda, § 42). Simpla posibilitate ca justițiabilul să consulte dosarul la grefă și să obțină o copie a acestuia nu reprezintă în sine o garanție suficientă [cauza Göç v. Turcia (MC), § 57]. În plus, justițiabilul trebuie să dispună de timpul necesar pentru a-și dezvolta argumentația și pentru a prezenta probe instanței interne (a se vedea, de exemplu, Adorisio și alții v. Țările de Jos).

34. Prin urmare, întru evitarea încălcării dreptului recurentului la un proces echitabil și accesului la justiție, pentru apărarea drepturilor procedurale

legitime ale acestora, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Ștefan Pisica împotriva încheierii din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău este unul întemeiat și urmează a fi admis.

35. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, conform art. III alin.(1) – (2), pct.1) din Legea Nr. 135 din 13 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative (revizuirea hărții judiciare), publicată la 27 iunie 2024 în Monitorul Oficial Nr. 271-274: (1) legea nominalizată a intra în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor art. I care vizează anexa nr. 3 în partea ce se referă la arondarea judecătoriilor Ungheni și Orhei la circumscripția Curții de Apel Nord, care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; (2) La data intrării în vigoare a prezentei legi: 2) Curtea de Apel Chișinău se redenumeste în Curtea de Apel Centru.

36. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa încheierea din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău (în prezent Curtea de Apel Centru), cu restituirea cauzei pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

37. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Ștefan Pisica.

Casează integral încheierea din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituie cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 132, împotriva lui Ștefan Pisica cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Centru (anterior Curtea de Apel Chișinău), spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc